

Utformning av Härryda kommuns
seniorerbjudande inom den allmänna
kollektivtrafiken

6

2023KS530

Sammanträdesdatum
2024-01-11

§ 4

Dnr 2023KS530

Utformning av Härryda kommuns seniorerbjudande inom den allmänna kollektivtrafiken

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till beslut i kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar att Härryda kommuns seniorerbjudande inom den allmänna kollektivtrafiken från 1 juli 2024 ska gälla som idag. D.v.s. från 65 års ålder, dygnet runt i den zon kommunen tillhör.

Kommunfullmäktige beslutar att fortsatt arbete ska ske för att kommunen som helhet ska ingå i samma zon som Göteborg, Mölndal, Partille och Öckerö. Detta genom att i alla sammanhang som kommunen formellt yttrar sig kring kollektivtrafik ska detta kommuniceras.

Kommunfullmäktige beslutar finansiera merkostnaden inom befintlig ram.

Avstår från att delta

Peter Arvidsson (SD) och Bengt Hellgren (SD) avstår från att delta i beslutet.

Reservation

Patrik Linde (S), Ulla-Karin Johansson (S), Thomas Gustafsson (S), Marie Strid (MP) och Berit Müllerström (S) reserverar sig mot beslutet skriftligt i bilaga 1.

Sammanfattning av ärendet

Infrastruktur- och kollektivtrafiknämnden i Västra Götalandsregionen beslutade den 18 oktober 2023 § 111 om ny utformning av seniorerbjudandet inom den allmänna kollektivtrafiken.

Härryda kommun har erbjudit kostnadsfri kollektivtrafik dygnet runt för kommuninvånare från 65 år sedan år 2011 och erbjudandet har varit oförändrat sedan dess. Inom ramen för den nya utformningen av seniorerbjudandet har Västtrafik tagit fram en ny kalkylmodell. Utifrån den nya kalkylmodellen skulle kommunens kostnader, om kommunen behåller samma erbjudande som idag, öka med 52 % per helår, från 1,6 mnkr till 2,5 mnkr.

I samband med nytt seniorerbjudande har Västtrafik sagt upp nuvarande avtal från den 1 juli 2024. Kommunen behöver ta ställning till om kommunen fortsatt ska ha ett seniorerbjudande, från vilken ålder seniorerbjudandet i så fall ska gälla, giltighetstid på dygnet samt möjligheten att låta seniorerna välja zongiltighet för sin seniorbiljett.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum
2024-01-11

Förvaltningen gör bedömningen att det seniorerbjudande som ryms inom befintlig budgetram är alternativet med åldersvillkor 70 år med giltighet i lågtrafik i zon B utan möjlighet att välja giltighet i annan zon.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 19 december 2023
- Konsekvenser av olika val gällande utformning av Härryda kommuns seniorerbjudande
- Protokollsutdrag IKN § 111 Ny utformning av Västtrafiks seniorerbjudande
- Kostnadsjämförelse och prisindikation 231019
- FAQ tillköp seniorerbjudande
- Uppdragsavtal avseende tillköp av seniorbiljett
- Allmänna villkor avseende tillköp av seniorbiljett

Förslag till beslut på sammanträdet

Per Vorberg (M) föreslår med instämmande av Håkan Eriksson (KD), Anders Halldén (L) och Martin Tengfjord (SP) att kommunstyrelsen föreslår att:

- Kommunfullmäktige beslutar att Härryda kommuns seniorerbjudande inom den allmänna kollektivtrafiken från 1 juli 2024 ska gälla som idag. D.v.s. från 65 års ålder, dygnet runt i den zon kommunen tillhör.
- Kommunfullmäktige beslutar att fortsatt arbete ska ske för att kommunen som helhet ska ingå i samma zon som Göteborg, Mölndal, Partille och Öckerö. Detta genom att i alla sammanhang som kommunen formellt yttrar sig kring kollektivtrafik ska detta kommuniceras.
- Kommunfullmäktige beslutar finansiera merkostnaden inom befintlig ram.

Patrik Linde (S) föreslår med instämmande av Marie Strid (MP) och Ulla-Karin Johansson (S) att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att Härryda kommuns seniorerbjudande inom den allmänna kollektivtrafiken från 1 juni 2024 skall gälla alla från 65 år med giltighet dygnet runt där så är möjligt samt med valfrihet att välja zon A,B eller C.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunstyrelsen bifaller Per Vorbergs förslag.

Omröstning begärs. Kommunstyrelsen godkänner följande beslutsgång:
Ja-röst för att bifalla Per Vorbergs förslag
Nej-röst för att bifalla Patrik Lindes förslag

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum
2024-01-11

Med 6 ja-röster, 5 nej-röster och 2 avstår, bifaller kommunstyrelsen Per Vorbergs förslag. Hur var och en röstade framgår av omröstningslista 2.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

Sammanträdesdatum
2024-01-11

Voteringslista: § 4

Ärende: Utformning av Härryda kommuns seniorerbjudande inom den allmänna kollektivtrafiken, 2023KS530

Omröstningslista 2

Ledamot	Ja	Nej	Avstår
Per Vorberg (M), ordförande	X		
Mikael Johannison (M), vice ordförande	X		
Patrik Linde (S), 2:e vice ordförande		X	
Ulla-Karin Johansson (S), ledamot		X	
Peter Arvidsson (SD), ledamot			X
Gun Wågsjö (C), ledamot	X		
Anders Halldén (L), ledamot	X		
Marie Strid (MP), ledamot		X	
Bengt Hellgren (SD), ledamot			X
Håkan Eriksson (KD), ledamot	X		
Martin Tengfjord (SP), ledamot	X		
Thomas Gustafsson (S), ersättare		X	
Berit Müllerström (S), ersättare		X	
Resultat	6	5	2

Reservation

Ärende 4 kommunstyrelsen den 11 januari 2024

Utformning av Härryda kommuns seniorerbjudande inom den allmänna kollektivtrafiken

När kommunstyrelsen hade sitt möte det 11 januari så var frågan om **Utformning av Härryda kommuns seniorerbjudande inom den allmänna kollektivtrafiken** uppe till beslut. På mötet visade det sig att **Röd-Grön samverkan** och Alliansen var överens om två av tre delar i seniorerbjudandet. Vi var överens om att erbjuda alla som fyllt 65 år ett seniorkort som gäller dygnet runt.

Den stora debatten och anledningen till denna reservation var den tredje delen. Frågan om zonererbjudande. Vi anser att våra kommuninvånare skall få välja vilken zon de vill ha sitt busskort i. Får våra kommuninvånare detta erbjudande så skulle det skapa helt andra möjligheter för våra seniorer.

Öppnar man möjligheten för zon val så skulle detta öka möjligheterna för kortinnehavare att resa kollektivt till andra kommuner. Detta skulle leda till fler aktiva seniorer. När aktiviteten i denna grupp ökar så minskar den ofrivilliga ensamheten. Det är samhällsekonomiskt viktigt att gruppen håller sig aktiv då vi vet att en ökad aktivitet i denna grupp leder till ett längre, lyckligare och friskare liv.

Detta är viktigt för såväl personen i fråga som dess anhöriga.

Vi anser att den ökade kostnaden är att se som en investering. Skulle man tillåta sig att se detta över tid så vore det antagligen samhällsekonomiskt lönsamt att erbjuda valfri zon.

För **Röd-Grön samverkan**

Thomas Gustafsson, Socialdemokraterna

Ulla-Karin Johansson, Socialdemokraterna

Patrik Linde, Socialdemokraterna

Berit Müllerström, Socialdemokraterna

Marie Strid, Miljöpartiet

Kommunstyrelsen

Datum
2023-12-19

Diarienummer
2023KS530 530

Utformning av Härryda kommuns seniorerbjudande inom den allmänna kollektivtrafiken

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till beslut i kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar att Härryda kommuns seniorerbjudande inom den allmänna kollektivtrafiken från 1 juli 2024 ska gälla från 70 år med giltighet i lågtrafik i zon B utan möjlighet att välja giltighet i annan zon.

Sammanfattning av ärendet

Infrastruktur- och kollektivtrafiknämnden i Västra Götalandsregionen beslutade den 18 oktober 2023 § 111 om ny utformning av seniorerbjudandet inom den allmänna kollektivtrafiken.

Härryda kommun har erbjudit kostnadsfri kollektivtrafik dygnet runt för kommuninvånare från 65 år sedan år 2011 och erbjudandet har varit oförändrat sedan dess. Inom ramen för den nya utformningen av seniorerbjudandet har Västtrafik tagit fram en ny kalkylmodell. Utifrån den nya kalkylmodellen skulle kommunens kostnader, om kommunen behåller samma erbjudande som idag, öka med 52 % per helår, från 1,6 mnkr till 2,5 mnkr.

I samband med nytt seniorerbjudande har Västtrafik sagt upp nuvarande avtal från den 1 juli 2024. Kommunen behöver ta ställning till om kommunen fortsatt ska ha ett seniorerbjudande, från vilken ålder seniorerbjudandet i så fall ska gälla, giltighetstid på dygnet samt möjligheten att låta seniorerna välja zongiltighet för sin seniorbiljett.

Förvaltningen gör bedömningen att det seniorerbjudande som ryms inom befintlig budgetram är alternativet med åldersvillkor 70 år med giltighet i lågtrafik i zon B utan möjlighet att välja giltighet i annan zon.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse den 19 december 2023

- Konsekvenser av olika val gällande utformning av Härryda kommuns seniorerbjudande
- Protokollsutdrag IKN § 111 Ny utformning av Västtrafiks seniorerbjudande
- Kostnadsjämförelse och prisindikation 231019
- FAQ tillköp seniorerbjudande
- Uppdragsavtal avseende tillköp av seniorbiljett
- Allmänna villkor avseende tillköp av seniorbiljett

Ärendet

Infrastruktur- och kollektivtrafiknämnden i Västra Götalandsregionen beslutade den 18 oktober 2023 § 111 om ny utformning av seniorerbjudandet inom den allmänna kollektivtrafiken. Nuvarande avtal sägs upp som en följd av beslutet och kommunen behöver ta ställning till den fortsatta utformningen av seniorerbjudandet i Härryda kommun. Västtrafik önskar beslut om kommunens val inom seniorerbjudandet eller meddelande om att kommunen avstår från att teckna nytt avtal om seniorerbjudande senast den 1 mars 2024. Väljer kommunen att fortsatt ha ett seniorerbjudande kommer det nya seniorerbjudandet att börja gälla den 1 juli 2024.

Seniorerbjudandet är en möjlighet för kommuner inom Västtrafiks område att erbjuda fri kollektivtrafik för seniorer som ett tillköp. Härryda kommun har erbjudit kostnadsfri kollektivtrafik för kommuninvånare från 65 år med giltighet dygnet runt sedan år 2011 och erbjudandet har varit oförändrat sedan dess.

Beslutet från infrastruktur- och kollektivtrafiknämnden om ny utformning av seniorerbjudandet innebär i korthet att kommunen kan välja mellan tre åldersvillkor för erbjudandet: 65, 70 eller 75 år. Kommunen kan dessutom välja om erbjudandet ska vara giltigt dygnet runt eller endast i lågtrafik. För zon A gäller däremot endast alternativet med lågtrafik. Erbjudandet är endast giltigt inom en zon, men kommuner med omlottzon-/er kommer erbjudas möjlighet att låta senioren välja vilken zon senioren vill att seniorbiljetten ska vara giltig inom. Detta kräver dock systemutveckling av Västtrafik som kan vara på plats under senare delen av år 2025.

Förändringar i kalkylmodellen

Infrastruktur- och kollektivtrafiknämnden i Västra Götalandsregionen (då Kollektivtrafiknämnden) beslutade den 27 november 2022 om en ny kalkylmodell avseende ersättning för seniorerbjudandet. Den nya kalkylmodellen kommer att börja gälla då nytt avtal träffas mellan kommunen och Västtrafik.

I nuvarande kalkylmodell för seniorerbjudandet baseras kommunens kostnad på antal seniorbiljetter som Västtrafik utfärdar till kommunens seniorer. Under 2022 fanns det i genomsnitt 5 786 st utfärdade seniorbiljetter. Beräkningsgrunden har utgått från uppskattat intäktsbortfall för Västtrafik och har varit svår att förstå. Utifrån detta har en

schablonmässig kostnad räknats fram. För 2022 kostade en seniorbiljett 255 kr per år plus 140 kr i administrativ avgift för utfärdande av nya kort.

I den nya kalkylmodellen baseras kostnaden på antal resor med respektive kommuns seniorbiljetter och nettokostnaden per resa med beaktande av Västrafiks totala självfinansieringsgrad. Varje påstigning på ett nytt fordon räknas som en ny resa. I modellen beräknas kommande års kostnad med en fördröjning på två år, till exempel utgör resandet år 2022 bas för kostnaden år 2024.

Nytt beslut om seniorerbjudande från 1 juli 2024

Kommunen behöver ta ställning till hur utformningen av seniorerbjudandet från den 1 juli 2024 i Härryda kommun ska se ut avseende:

- Om kommunen fortsatt ska ha ett seniorerbjudande
- Vilket åldersvillkor som ska gälla för erbjudandet: från 65, 70 eller 75 år
- Giltighet avseende tid på dygnet: dygnet runt eller i lågtrafik
- Om kommunen ska erbjuda seniorerna möjlighet att välja zongiltighet för sin seniorbiljett, och vilka zoner som i så fall ska vara valbara: möjlighet att välja mellan zon A och B, möjlighet att välja mellan zon B och C eller möjlighet att välja mellan zon A, B och C

Väljer kommunen att höja åldervillkoret från 65 till 70 eller 75 år så kommer seniorbiljetter för seniorer under gällande åldersvillkor att avslutas. Väljer kommunen att ändra giltighetstid från dygnet runt till lågtrafik kommer den nya giltighetstiden att även gälla redan utfärdade seniorbiljetter.

För närmre beskrivning av förutsättningar och konsekvenser av olika val hänvisas till bilaga *Konsekvenser av olika val gällande utformning av Härryda kommuns seniorerbjudande*.

Ekonomiska konsekvenser

Utformningen av Härryda kommuns seniorerbjudande påverkar kommunens framtida kostnader för seniorerbjudandet. Härryda kommun får i en jämförelse mellan faktiskt utfall i nuvarande modell och i den nya kalkylmodellen för år 2024 en kostnadsökning om 52 % (helårseffekt). I faktiska siffror har kommunen en kostnad på ca 1,6 mnkr i nuvarande kalkylmodell. År 2024 skulle kommunen få en kostnad på ca 2,5 mnkr i den nya kalkylmodellen om kommunen behåller samma erbjudande. Kostnaden avser helårseffekt, så kostnadsökningen blir mindre det första året eftersom kalkylmodellen börjar gälla den 1 juli 2024. Väljer kommunen att höja åldersvillkoret till 70 år med giltighet dygnet runt blir kostnaden cirka 1,8 mnkr och cirka 1,4 mnkr med giltighet i lågtrafik.

Kostnaden för seniorkort är budgeterad inom trafikverksamheten. Sett till befintlig ram är det seniorerbjudandet med åldersvillkor från 70 år med giltighet i lågtrafik utan möjlighet att välja zon det som ryms inom budget.

Om kommunen väljer ett annat alternativ än det som förvaltningen föreslår och detta alternativ överskrider den befintliga budgeten utan att något budgettillskott tillkommer baserat på kommunens ekonomiska läge, kommer det att krävas en utredning och en konsekvensbeskrivning av effekterna för verksamhetens budget. Trafikverksamhetens budget är redan hårt ansträngd utifrån ökade kostnader med anledning av inflation och konjunkturläget. Därmed är det inte möjligt att inrymma den ökade kostnaden inom befintlig ram utan att något annat prioriteras bort.

För ekonomiska konsekvenser av olika utformningar av seniorerbjudandet samt på längre sikt se bilaga *Konsekvenser av olika val gällande utformning av Härryda kommuns seniorerbjudande*.

Förvaltningens bedömning

Kommunens seniorerbjudande är uppskattat av invånarna och gör att fler seniorer har möjlighet att resa med kollektivtrafiken i kommunen. Det ekonomiska läget för kommunen gör dock att utrymmet inom befintlig ram är begränsat. Det seniorerbjudande som ryms inom befintlig ram är med åldersvillkor från 70 år med giltighet i lågtrafik i zon B utan möjlighet att välja giltighet i annan zon. För att fortsatt kunna ha ett seniorerbjudande med åldersvillkor från 65 år eller från 70 år med giltighet dygnet runt krävs ett budgettillskott.

En höjning av åldersvillkoret motverkar delvis syftet med seniorerbjudandet att bland annat bidra till en bättre folkhälsa, att försena färdtjänstdebuten och etablera en vana att resa kollektivt. Ett seniorerbjudande med giltighet endast i lågtrafik innebär förutom en begränsning när det gäller vilka tider seniorbiljetten kan användas även att invånare som bor i områden i kommunen med ett glesare utbud av kollektivtrafik får mer begränsad möjlighet att använda sin seniorbiljett.

Förvaltningen är positiv till att erbjuda kommunens seniorer möjligheten att resa kollektivt. Utifrån nuvarande budgetram ser dock förvaltningen att alternativet att erbjuda samma villkor från 1 juli 2024 med oförändrad budget inte är möjligt. Därför föreslår förvaltningen att kommunfullmäktige beslutar att Härryda kommuns seniorerbjudande från 1 juli 2024 ska gälla åldersvillkor från 70 år med giltighet i lågtrafik i zon B utan möjlighet att välja giltighet i annan zon.

Louise Skålberg
Sektorchef samhällsbyggnad

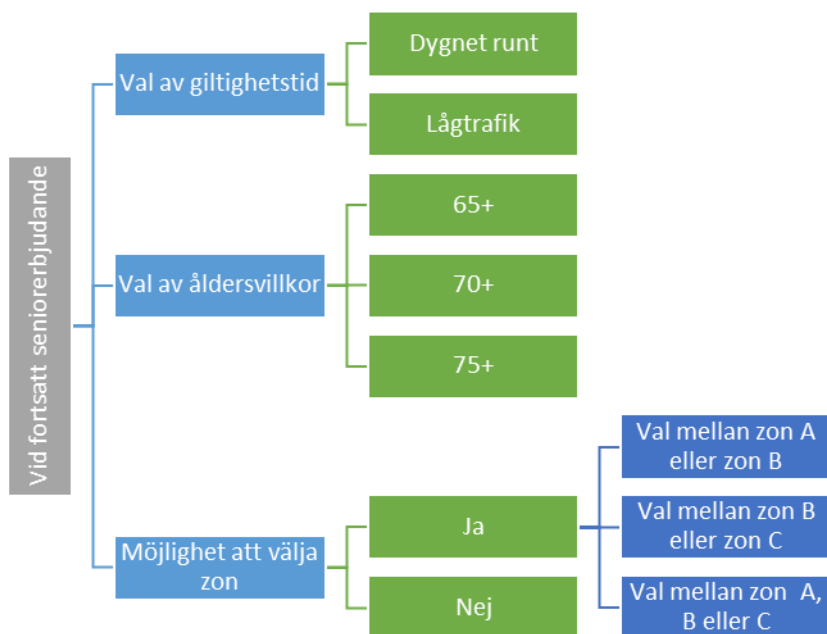
Fredrik Wejrot
Verksamhetschef trafik

Datum
2023-12-18

Dnr
2023KS530 530

Konsekvenser av olika val gällande utformning av Härryda kommuns seniorerbjudande

Infrastruktur- och kollektivtrafiknämnden i Västra Götalandsregionen beslutade den 18 oktober 2023 § 111 om ny utformning av seniorerbjudandet inom den allmänna kollektivtrafiken. I samband med nytt seniorerbjudande har Västtrafik sagt upp nuvarande avtal från den 1 juli 2024. Härryda kommunen behöver senast den 1 mars 2023 ta ställning till om kommunen fortsatt ska ha ett seniorerbjudande, från vilken ålder seniorerbjudandet i så fall ska gälla, giltighetstid på dygnet samt möjligheten att låta seniorerna välja zongiltighet för sin seniorbiljett. Nedan följer en illustration för att tydliggöra de valmöjligheter kommunen har gällande utformningen av nytt seniorerbjudande.

Figur 1. Illustration av valmöjligheter gällande utformningen av nytt seniorerbjudande

Principen och de syften som seniorerbjudandet vid införandet syftade till är att bidra till förbättrad folkhälsa, att etablera en vana att resa kollektivt, senarelägga färdtjänstdebuten, utnyttja befintlig kapacitet i kollektivtrafiken, bibehålla turtäthet, sprida resandet till lågtrafik i vissa områden, social hållbarhet och jämlikhet. Det kan också gynna det lokala näringslivet.

Kommunen hade år 2022 i genomsnitt 5 786 st utfärdade seniorbiljetter. Nedan följer en sammanställning av antal invånare i de tre olika åldersgrupperna i hela kommunen samt för Mölnlycke. Mölnlycke redovisas särskilt eftersom Mölnlycke omfattas av dubbel zontillhörighet där en möjlighet att välja zon förväntas ha en stor påverkan på resandet.

Ålder	Hela kommunen	Mölnlycke
65 år och uppåt	6 795	3 242
70 år och uppåt	5 036	2 466
75 år och uppåt	3 498	1 804

Tabell 1. Tabell över antal invånare i olika åldersgrupper i hela kommunen samt i Mölnlycke den 1 december 2023

Kostnader för seniorerbjudandet i den nya kalkylmodellen

I den nya kalkylmodellen för seniorerbjudandet baseras kommunens kostnad på antal resor med kommunens seniorbiljetter samt nettokostnaden per resa med beaktande av Västrafiks totala självfinansieringsgrad. I modellen beräknas kommande års kostnad med en fördröjning på två år, till exempel utgör resandet år 2022 bas för kostnaden år 2024. Det innebär en förutsägbarhet för kommunen inför budgetbeslut. Antalet resor baseras på antalet viseringar av seniorbiljetter, förutom i zon A där antalet viseringar räknas upp eftersom viseringsgraden generellt är lägre. Med antal viseringar avses antal stämplingar med seniorbiljetter på Västrafiks fordon. Viseringsgrad är hur stor andel av Västrafiks resenärer som stämplar sin biljett. Viseringsgraden som kommer att användas för seniorbiljetter med giltighet i zon A är en sammanvägd viseringsgrad för Göteborg, Mölndal, Partille och Härryda som var 49 % år 2022. Antal resor med seniorbiljetter med giltighet inom zon A kommer att beräknas enligt följande: antal viseringar/49 %. Varje påstigning på ett nytt fordon räknas som en ny resa.

I den nya kalkylmodellen så är kostnaden per resa 12,81 kr vid giltighet dygnet runt, och 10,79 kr vid giltighet i lågtrafik år 2024. Den kostnaden multipliceras med antal resor med seniorbiljetter år 2022 för att få kostnaden för seniorerbjudandet år 2024 (helårseffekt).

Kommunens kostnad för seniorerbjudandet i nuvarande kalkylmodell är 1 626 tkr. En sammanställning av kostnader enligt den nya kalkylmodellen för olika erbjudanden samt förutsättningar följer nedan.

Tabell över kostnad vid olika åldersvillkor, giltighetstid på dygnet och möjlighet att välja zon i den nya kalkylmodellen

Åldersvillkor och giltighetstid på dygnet	Kostnad år 2024 i tkr (helårseffekt)	Förändring av kostnad år 2024 i tkr jämfört med dagens kalkylmodell (helårseffekt)
65+ dygnet runt	2 475	848
65+ lågtrafik	1 875	249
65+ dygnet runt med möjlighet att välja mellan zon A, B samt C	3 427	1 801
70+ dygnet runt	1 836	210
70+ lågtrafik	1 391	-235
70+ dygnet runt med möjlighet att välja mellan zon A, B samt C	2 543	917
75+ dygnet runt	1 207	-419
75+ lågtrafik	915	-711
75+ dygnet runt med möjlighet att välja mellan zon A, B samt C	1 672	46

Tabell 2. Tabell över kostnad vid olika åldersvillkor, giltighetstid på dygnet och möjlighet att välja zon i den nya kalkylmodellen

Antal seniorer som uppfyller åldersvillkoret, förändringar i resande och Västtrafiks kostnader kommer att påverka kommunens kostnad för seniorerbjudandet på sikt. Den angivna kostnaden för åldersvillkoren 70+ och 75+, erbjudanden i lågtrafik samt erbjudanden med möjlighet att välja zon är en uppskattning av kommunens kostnad vid införande av dessa åldersvillkor som utgår från beräkningar från Västtrafik. Kostnaden kommer att justeras i efterhand efter faktiskt antal resor med kommunens seniorbiljetter.

Kostnaden för ett seniorerbjudande som gäller under lågtrafik inom respektive åldersintervall utgår från att resandet minskar med 10 % jämfört med seniorbiljetter med giltighet dygnet runt inom samma åldersintervall.

När det gäller möjlighet att välja zon utgår beräkningen från folkbokförda seniorer 65+ som bor inom omlottzoner i Härryda kommun. Detta antal har Västtrafik sedan utgått från när de bedömt antal resor med seniorbiljett i zon A respektive zon B. Resor inom zon C har inte inkluderats på grund av det lägre antalet berörda seniorer och eftersom resor med seniorbiljetter inom zon C inte kommer att räknas upp med viseringsgrad. Resor inom zon C kommer därför inte påverka kostnaden på samma sätt som resor med seniorbiljetter med giltighet i zon A. Det faktiska resandet kommer att ligga till grund för kommunens kostnad och justeras i efterhand.

Kostnadsutveckling kopplat till antal resor vid samma seniorerbjudande som idag

Resandet år 2022 hade fortfarande en viss covidpåverkan. Antal resor år 2022 var 193 115 (justerat för de första två månaderna då restriktioner fortfarande gällde). Som jämförelse genomfördes 236 768 resor med kommunens seniorbiljetter år 2019. Om resandet under kommande år ökar till nivåerna innan covidpandemin så är den uppskattade kostnaden för samma seniorerbjudande som idag, alltså åldervillkor från 65 år med giltighet dygnet runt, ca 3 miljoner kr årligen.

Kostnadsutveckling kopplat till möjligheten att välja zon

Förvaltningen bedömer att möjligheten att resa med sin seniorbiljett inom zon A skulle innebära stora effekter på antal resor. Ökningen beror dels på att möjligheten att resa inom både zon A och zon C innebär ett större område att resa inom, men också att många målpunkter finns inom särskilt zon A. Seniorbiljetter inom zon A kommer endast vara giltiga i lågtrafik, men antal resor med seniorbiljetter inom zon A kommer att räknas upp eftersom viseringsgraden inom zon A är lägre. Viseringsgraden som kommer att användas är en sammanvägd viseringsgrad för Göteborg, Mölndal, Partille och Härryda som var 49 % år 2022.

Med ett större område, med ett omfattande kollektivtrafikutbud, som seniorbiljetten är giltig inom ökar kommunens kostnad eftersom varje ny påstigning innebär en ny resa, illustrerat i exemplet nedan.

Räkneexempel:

En senior vill göra en resa till en målpunkt i Göteborg. För att nå sitt mål tar senioren först en lokalbuss till Mölnlycketerminalen, byter till en buss in till Göteborg, byter till en spårvagn vid Korsvägen och behöver sedan byta spårvagn vid Brunnsparken för att nå sitt mål. Kommunens kostnad för denna resa (enkel väg) är 43,16 kr (10,79 kr x 4). Det kan jämföras med kostnaden för en enkelbiljett inom zon A som för närvarande är 35 kr.

Konsekvenser av olika val gällande åldersvillkor, giltighetstid på dygnet samt möjligheten att välja zon

Val av åldersvillkor

Härryda kommun har sedan införandet av kostnadsfri kollektivtrafik till seniorer erbjudit alla kommuninvånare som fyllt 65 år en seniorbiljett. En höjning av åldersvillkoret skulle delvis motverka syftet med seniorerbjudandet att bland annat bidra till en bättre folkhälsa, att försena färdtjänstdebuten och etablera vanan att resa kollektivt. Frågan om åldersvillkor kan dock också belysas utifrån att pensionsåldern successivt höjs. Med ett seniorerbjudande från 65 års ålder så finns det en risk att kommunen subventionerar en ökande andel arbetsresor på sikt. Att höja åldersvillkoret innebär en kostnadsminskning i form av färre resor med seniorbiljetter.

Väljer kommunen att höja åldersvillkoret från 65 till 70 eller 75 år kommer seniorbiljetter för seniorer under gällande åldersvillkor att avslutas. Det finns dock en övergångslösning för de kommuner som övergår till det nya åldersvillkoret 70 år där redan utfärdade seniorbiljetter för seniorer från 65 år inte avslutas. Möjligheten är tidsbegränsad och gäller endast om kommunen senast under 2024 fattar beslut om att erbjuda en övergångslösning. Kommunen måste införa övergångslösningen samtidigt som åldersvillkoret höjs till 70 år, vilket innebär att den systemutveckling som krävs av Västtrafik för övergångslösningen behöver färdigställas innan kommunen kan införa det nya åldersvillkoret. Kommunen fortsätter att betala för resandet med de seniorbiljetter som omfattas av övergångslösningen. Kostnadsbesparingen förenad med ett höjt åldersvillkor uppnås fullt ut först efter fem år då samtliga 65–69-åringar fyllt 70 år.

Val av giltighetstid på dygnet

Det finns möjlighet för kommunen att välja mellan att seniorerbjudandet är giltigt dygnet runt eller i lågtrafik. Kostnad per resa med giltighet dygnet runt är 12,81 kr och för en resa i lågtrafik 10,79 kr för år 2024. Pris per resa är alltså ca 16 % lägre i lågtrafik för år 2024. Priserna per resa kommer att förändras från år till år beroende på Västtrafiks kostnader.

Härryda kommuns nuvarande seniorerbjudande ger möjlighet för seniorer att resa med sin seniorbiljett dygnet runt. Ett seniorerbjudande med giltighet endast i lågtrafik kan ge invånare som bor i områden i kommunen med ett glesare utbud av kollektivtrafik mer begränsad möjlighet att använda sin seniorbiljett. Att välja giltighet för seniorerbjudandet i lågtrafik innebär en kostnadsminskning i form av ett något lägre pris per resa samt sannolikt färre antal resor med seniorbiljetter.

Möjligheten att välja zon

Härryda kommun har idag ett seniorerbjudande som gäller i zon B. I Västtrafiks nya seniorerbjudande finns möjligheten för kommunen att erbjuda seniorerna att välja vilken zon seniorbiljetten ska vara giltig inom. Härryda kommun tillhör zon B och har omlottzoner både mot zon A samt

zon C. Det betyder att vid ett införande av möjligheten för seniorer att välja zongiltighet skulle kommunen kunna erbjuda kommunens seniorer att välja mellan alla tre zoner. Seniorbiljetten kommer vara giltig inom en zon. Alla zoner kommer att ha samma valda giltighetstid (dygnet runt/lågtrafik) förutom för zon A där endast giltighet i lågtrafik är möjlig.

Att erbjuda möjligheten för kommunens seniorer att välja zongiltighet innebär att antalet resor med seniorbiljetter kommer att öka. Det gäller speciellt nära zongränserna och i områden som har hållplatser med dubbel zontillhörighet, idag Mölnlycke, Hällingsjö och Rävlanda. Möjligheten att välja giltighet inom zon A eller zon C är ett attraktivt erbjudande för många seniorer. Särskilt bland boende i Mölnlycke har det uttryckts en stark önskan om att kunna välja seniorbiljett i zon A sedan Västtrafik i augusti 2023 införde ett stort antal hållplatser med dubbel zontillhörighet i Mölnlycke.

Förvaltningen bedömer att i synnerhet möjligheten att resa med sin seniorbiljett inom zon A skulle innebära stora effekter på antal resor eftersom stora målpunkter inom bland annat kultur, idrott, handel, sjukvård och myndighetservice finns i Göteborg, Mölndal och Partille. För seniorer som väljer seniorbiljett i zon A eller zon C finns möjlighet att resa inom ett större område än för seniorer som har en seniorbiljett inom zon B. Detta eftersom Härryda kommun inte når någon annan kommun inom zon B med kollektivtrafiken.

Att kunna välja zontillhörighet är ett attraktivt erbjudande som ger stora möjligheter för de seniorer som bor nära zongränserna och i områden med hållplatser med dubbel zontillhörighet att resa kostnadsfritt inom ett stort område. Om valet erbjuds är det svårt att bedöma vilken zon som respektive senior kommer att välja då det är beroende av individuella resmönster.

Möjligheten att välja zon kan innebära ett ökat hållbart resande, eftersom det kan få effekten att seniorer väljer att åka kollektivt i reserelationer där man tidigare har valt bilen. Kostnadsfria resor inom zon A riskerar dock att ge viss negativ effekt för det lokala näringslivet i kommunen på grund av det stora utbudet av handel i Göteborg.

Villkor och förutsättningar för erbjudandet

Seniorerbjudandet kan sägas upp av kommunen med sex månaders uppsägningstid. Systemutvecklingen för att möjliggöra att erbjuda seniorer val av zongiltighet väntas vara klar under andra delen av år 2025. Systemutvecklingen kommer att genomföras även om ingen kommun initialt väljer att erbjuda möjligheten att välja zongiltighet. Kommunen har alltså möjlighet att välja att komplettera sitt seniorerbjudande med en möjlighet för seniorerna att välja zongiltighet senare under avtalsperioden när systemet finns på plats.

Protokoll från infrastruktur- och kollektivtrafiknämnden, 2023-10-18

§ 111

Ny utformning av Västtrafiks seniorerbjudande

Diarienummer IKN 2023-00102

Beslut

1. Infrastruktur och kollektivtrafiknämnden godkänner Västtrafiks förslag till ny utformning av seniorerbjudandet.
2. Infrastruktur och kollektivtrafiknämnden ska i december 2025 följa upp erbjudandet genom att ta del av Västtrafiks utvärdering av seniorerbjudandet och kalkylmodellens påverkan på Västtrafiks ekonomi, samt seniorernas resmönster och resandestatistik på kommunnivå. IKN efterfrågar särskilt att kommunernas och seniorernas nöjdhet mäts.
3. Paragrafen justeras omedelbart.

Protokollsanteckning

Jessika Loftbring (C) och Birgitta Granquist (L) lämnar en protokollsanteckning (bilaga 1c).

Sammanfattning av ärendet

Kollektivtrafiknämnden (KTN) gav i september 2020 Västtrafik i uppdrag att utreda olika utformningar av seniorerbjudandet, det tillköp som de flesta kommuner i Västra Götaland gör i form av fria resor för seniorer med kollektivtrafiken. Utredningen startade våren 2021. Eftersom pandemin då fortfarande pågick och påverkade kollektivtrafiken fanns det inte tillgång till ett tillräckligt resandeunderlag för att kunna göra en uppdaterad beräkning av Västtrafiks nuvarande kostnader för seniorerbjudandet.

När restriktionerna upphörde våren 2022 började resandet med kollektivtrafiken sakta återhämta sig. På senhösten bedömdes resandestatistiken vara tillräckligt stabil som underlag för kalibrering av en ny kalkylmodell. Syftet är dels att göra det enklare och tydligare för kommunerna att förutse den faktiska kostnaden, dels att mera korrekt spegla Västtrafiks kostnader för seniorerbjudandet. KTN beslutade i december 2022 om principer för den nya kalkylmodellen.

Justerare:	Justerare:	Justerare:	Rätt utdraget intygar:
------------	------------	------------	------------------------

Protokoll från infrastruktur- och kollektivtrafiknämnden, 2023-10-18

I februari 2023 presenterades den nya kalkylmodellen för kommunerna tillsammans med räkneexempel hur utredningens olika förslag till utformning av erbjudandet skulle påverka kommunerna ekonomiskt. Detta utgjorde förberedelse inför dialog i DKR under våren 2023.

Ett förslag till utformning av nytt seniorerbjudande, där de olika alternativen i utredningen analyseras, skickades ut som underlag till vårens dialog (se bilaga). Kommunerna gavs även möjlighet att inkomma med skriftliga synpunkter på utredningens förslag.

En sammanställning av vårens dialog samt de synpunkter som inkommit från 23 kommuner ligger med som bilaga till ärendet.

Eftersom VGR ansvarar för Västtrafiks ekonomi så ingick inte kalkylmodellen i dialogen. Kalkylmodellen utgör däremot en viktig förutsättning för kommunerna eftersom den avgör vad kostnaden blir för tillköpen.

Efter vårens dialog och skriftliga inspel har Västtrafik gjort ett par justeringar och presenterat ett slutligt förslag till ny utformning av seniorerbjudandet.

Ny utformning av Västtrafiks seniorerbjudande

- Åldersvillkor: valmöjlighet mellan 65, 70 och 75 år (*idag 65 och 75 år*).
- Tid på dygnet: I Borås, Göteborg, Mölndal och Partille endast lågtrafik på grund av kapacitetsproblem. I övriga kommuner valmöjlighet mellan lågtrafik och dygnet runt (*idag kan samtliga kommuner välja 65 år lågtrafik alternativt 65 eller 75 år dygnet runt*).
- Zongiltighet: endast den zon kommunen tillhör (*ingen förändring*).
Möjligheten för kommuner med omlottzon att kunna låta seniorerna välja zon har utretts utifrån önskemål från kommuner och föreslås införas. Lösningen kräver systemutveckling och tidpunkt för införande är därmed oklar i nuläget. (*nytt jämfört med idag*).
- Administrativ avgift: ingen möjlighet att ta ut en avgift av seniorerna (*idag kan kommunen ta ut en engångsavgift per kort om 175 kr inklusive moms, endast en kommun utnyttjar den möjligheten*).
- Trafikutbud: samma giltighet som seniorbiljetterna har idag (*ingen förändring*).

Justerare:	Justerare:	Justerare:	Rätt utdraget intygar:
------------	------------	------------	------------------------

Protokoll från infrastruktur- och kollektivtrafiknämnden, 2023-10-18

Utöver Västtrafiks linjelagda trafik ingår Flexlinjer, Närtrafik, Närbussar och Öresundståg inom biljettens giltighetsområde. Även Marstrandfärjan som numera trafikeras av Kungälv kommun ingår.

- Övrigt: Kungsbacka kommun erbjuds möjligheten att göra ett kommunalt tillköp av det seniorerbjudande som införs.

Den nya utformningen av seniorerbjudandet beräknas ge Västtrafik cirka 25 mnkr i ökade intäkter som helårseffekt, om samtliga kommuner behåller det erbjudande de har idag. Västtrafiks totala intäkter för seniorerbjudandet var ca 210 miljoner kronor under 2022.

Det är ännu inte beslutat när den nya modellen kommer att införas, men sannolikt kommer en successiv övergång ske under första halvan av 2024. För kommuner som får en ökad kostnad föreslås övergången till den nya kalkylmodellen ske vid halvårsskiftet. Den ekonomiska påverkan för dessa kommuner blir därmed en halvårseffekt för 2024.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande daterat 2023-10-06
- Västtrafiks styrelsehandling om seniorutredningen, september 2023
- Sammanställning av inkomna synpunkter, augusti 2023
- Underlag för dialog nytt seniorerbjudande, februari 2023

Yrkanden på sammanträdet

Louise Jeppsson (V) yrkar följande: (bilaga 1a)

1. Infrastruktur- och kollektivtrafiknämnden godkänner Västtrafiks förslag till ny utformning av seniorerbjudandet
2. Infrastruktur och kollektivtrafiknämnden ska i december 2025 följa upp erbjudandet genom att ta del av Västtrafiks utvärdering av seniorerbjudandet och kalkylmodellens påverkan på Västtrafiks ekonomi, samt seniorernas resmönster och resandestatistik på kommunnivå. IKN efterfrågar särskilt att kommunernas och seniorernas nöjdhet mäts.
3. Paragrafen förklaras omedelbart justerad

Justerare:	Justerare:	Justerare:	Rätt utdraget intygar:
------------	------------	------------	------------------------

Protokoll från infrastruktur- och kollektivtrafiknämnden, 2023-10-18

Peter Arvidsson (SD) yrkar följande: (bilaga 1b)

1. Ge kommuner möjlighet till tilläggsköp av ytterligare zon utöver kommunens egen zon.

Louise Jeppson (V) yrkar avslag till Peter Arvidssons (SD) yrkande.

Beslutsgång

Ordförande frågar om förslag till beslut enligt tjänsteutlåtande kan antas och finner att så sker.

Ordförande frågar sedan om Louise Jeppssons tilläggsyrkande (punkten 2) kan antas och finner att så sker.

Ordförande ställer sedan Peter Arvidssons (SD) tilläggsyrkande mot Louise Jeppssons (V) yrkande om avslag till detsamma, och finner att nämnden avslår yrkandet.

Omröstning begärs.

Infrastruktur- och kollektivtrafiknämnden godkänner följande beslutsgång:

Ja-röst för bifall till Louise Jeppssons (V) yrkande. Nej-röst för bifall till Peter Arvidssons (SD) yrkande.

För ja röstar: Louise Jeppsson (V), Patrik Harrysson (S), Angela Fast Torstensson (M), Carina Lorentzon, Paula Örn (S), Mats Tolfsson (S), Bo Franzon (M), Max Rittberger (M), Lina Gudmundsson (V), Oscar Pihlblad (KD), Jessika Loftbring (C), Birgitta Granquist (L) och Jonas Blomster (MP).

För nej röstar: Peter Arvidsson (SD) och Helene Granbom Angerheim (SD).

Med 13 ja-röster och 2 nej-röster finner ordförande bifall till Louise Jeppssons (V) yrkande om avslag till tilläggsyrkande.

Skickas till

- Västtrafik för genomförande vasttrafik@vasttrafik.se
- Västtrafiks projektledare för kännedom kristina.fahlen@vasttrafik.se

Justerare:	Justerare:	Justerare:	Rätt utdraget intygar:
------------	------------	------------	------------------------

Kostnadsjämförelse

Kommun	Kostnad dagens kalkyl (tkr)	Pris ny kalkyl (tkr)	Förändring (tkr)	Förändring %
Ale	1 676	1 953	277	17%
Alingsås	2 188	1 941	-246	-11%
Bengtstors	250	225	-26	-10%
Bollebygd	231	174	-57	-25%
Borås	13 200	13 955	755	6%
<i>Dals-Ed</i>				
<i>Essunga</i>				
Falköping	1 621	1 777	156	10%
Färgelanda	67	51	-16	-24%
<i>Grästorp</i>				
Gullspång	57	15	-42	-73%
Göteborg	159 525	186 123	26 598	17%
Götene	137	97	-41	-30%
<i>Herrljunga</i>				
Hjo	117	106	-11	-9%
Härryda	1 626	2 475	848	52%
Karlsborg	174	105	-69	-39%
Kungsbacka	4 591	3 024	-1 567	-34%
Kungälv	3 485	2 808	-677	-19%
Lerum	2 339	1 707	-632	-27%
Lidköping	2 122	2 609	487	23%
<i>Lilla Edet</i>				
Lysekil	761	347	-414	-54%
Mariestad	651	648	-3	0%
Mark	1 457	866	-590	-41%

Kommun	Kostnad dagens kalkyl (tkr)	Pris ny kalkyl (tkr)	Förändring (tkr)	Förändring %
Mellerud	269	169	-101	-37%
Munkedal	419	222	-197	-47%
Mölnadal*	6 797	8 117	1 320	19%
<i>Orust</i>				
Partille	4 381	6 891	2 510	57%
Skara	354	278	-76	-21%
Skövde	2 693	2 459	-234	-9%
Sotenäs	201	109	-92	-46%
Stenungsund	1 662	1 314	-348	-21%
Strömstad	409	194	-215	-53%
Svenljunga	239	182	-57	-24%
Tanum	225	79	-146	-65%
Tibro	197	136	-61	-31%
Tidaholm	155	73	-81	-53%
Tjörn	1 048	1 019	-29	-3%
Tranemo	332	269	-63	-19%
Trollhättan	5 927	6 958	1 031	17%
Töreboda	96	61	-35	-37%
Uddevalla	2 291	2 698	407	18%
Ulricehamn	458	291	-167	-37%
Vara	165	79	-86	-52%
Vårgårda	236	101	-134	-57%
Vänersborg	857	1 082	225	26%
Åmål	467	162	-305	-65%
<i>Öckerö</i>				

- Monetär och procentuell förändring vid samma val av åldersvillkor och giltighet som idag
- Kostnaden med ny kalkylmodell är helårskostnad om den skulle införas 1 januari 2024
- Kommuner som saknar jämförelse (kursiva) har inte ett seniorerbjudande eller har inte haft det under hela 2022

*Mölnalds jämförelse har gjorts med 2019, då kommunen liksom idag hade giltighet 65+ lagtrafik.

Prisindikation vid olika åldersvillkor

Kommun	Prisindikation 65 år (tkr)	Prisindikation 70 år (tkr)	Prisindikation 75 år (tkr)
Ale	1 953	1 487	987
Alingsås	1 941	1 459	967
Bengtstors	225	174	112
Bollebygd	174	127	82
Borås (LT)	13 955	10 499	7 080
<i>Dals-Ed</i>	83	65	44
<i>Essunga</i>	18	13	8
Falköping	1 777	1 324	896
Färgelanda	112	81	51
<i>Grästorp</i>	81	61	39
Gullspång	32	24	15
Göteborg (LT)	186 123	133 915	86 206
Götene	205	150	97
<i>Herrljunga</i>	111	81	53
Hjo	219	164	106
Härryda	2 475	1 836	1 207
Karlsborg	206	159	105
Kungsbacka	3 024	2 312	1 567
Kungälv	2 808	2 135	1 461
Lerum	1 707	1 303	899
Lidköping	2 609	1 983	1 335
<i>Lilla Edet</i>	367	264	169
Lysekil	705	526	347
Mariestad	1 239	952	648
Mark	866	639	421

Kommun	Prisindikation 65 år (tkr)	Prisindikation 70 år (tkr)	Prisindikation 75 år (tkr)
Mellerud	169	126	84
Munkedal	222	166	112
Mölndal (LT)	8 117	5 966	3 919
<i>Orust</i>	294	219	143
Partille (LT)	6 891	5 087	3 375
Skara	559	423	278
Skövde	4 978	3 701	2 459
Sotenäs	239	174	109
Stenungsund	1 314	997	674
Strömstad	194	145	93
Svenljunga	182	135	84
Tanum	168	124	79
Tibro	263	201	136
Tidaholm	142	107	73
Tjörn	1 019	756	468
Tranemo	269	201	128
Trollhättan	6 958	5 183	3 458
Töreboda	130	95	61
Uddevalla	5 368	3 968	2 698
Ulricehamn	584	436	291
Vara	165	120	79
Vårgårda	101	74	47
Vänersborg	2 120	1 602	1 082
Åmål	162	123	84
<i>Öckerö</i>	891	670	436

- Prisindikationer för en zon, med giltighet i lågtrafik (LT) för Borås, Göteborg, Mölndal och Partille, övriga kommuner giltighet dygnet runt.
- Prisindikationerna för andra åldersvillkor än det kommunen har idag är osäkra.
- Kursiva kommuner har inte ett seniorerbjudande eller har inte haft det under hela 2022, i dessa fall är indikationerna osäkra för samtliga åldersvillkor.

Innehåll

FAQ Västtrafiks seniorerbjudande	2
Hur gör en kommun som vill erbjuda Västtrafiks seniorbiljetter?.....	2
Hur är kalkylen för seniorerbjudandet utformad?	2
Vad är skillnaden mellan seniorkort och seniorbiljett?	2
Finns det digitala seniorbiljetter?	2
Vilka olika varianter av seniorbiljett finns?.....	2
Var gäller seniorbiljetten? Inom vilket geografiskt område?	3
Kan seniorerna få möjlighet att själva välja zon?	3
När kan kommuner med omlottzon välja att erbjuda val av zon för seniorbiljetten?	3
Kan kommunen själv välja vilken trafik som ingår i giltigheten för seniorbiljetten?.....	3
Vilka tåg gäller seniorbiljetten på?	4
Kan kommunen välja att ta ut en avgift för seniorbiljetten från senioren?	4
Kan kommunen välja att rikta erbjudandet till samtliga kommunmedlemmar? Hur fungerar det?.....	4
Vad händer när kommunen har tagit beslut om att erbjuda seniorbiljett?	4
När kan kommunen gå ut med information till kommuninvånarna?.....	4
När görs erbjudandetskicket inför avtalsstart?	5
Kan kommunen bestämma vad som står i utskicket till seniorerna?.....	5
Kan kommunens logga finnas med i utskicket?.....	5
Kan kommunen använda sig av Västtrafiks adressregisteruttag till seniorerna?.....	5
Hur beställer senioren sin seniorbiljett?.....	5
Vilka kommuner erbjuder seniorbiljett?.....	5
Kan man ladda pengar på seniorkortet (kontoladdning)?.....	5
Hur gör man för att använda seniorbiljetten som delbetalning vid resa utanför den zon seniorbiljetten gäller i (tilläggsresa)?.....	6
Vad gör senioren om hen tappar sitt kort?	6
Hur sker uppföljning av tillköpet? Vilken statistik kan kommunen få?	6
Hur säkerställer Västtrafik att kommunen inte fortsätter betala för en seniorbiljett när innehavaren avlidit eller flyttat från kommunen?.....	6
Finns det inte risk för att kommunen får betala för seniorbiljetter som inte används?	6
Vad händer när seniorbiljettens giltighet går ut?	6
Hur informeras seniorerna om tillköpsavtalet sägs upp av kommunen eller Västtrafik?	6
Vanliga frågor från seniorer	7
Jag har beställt en seniorbiljett. När kommer den?	7
Jag beställde inte en seniorbiljett när jag fick erbjudandet, hur gör jag för att beställa en i efterhand?	7
Jag har flyttat från kommunen, kan jag fortsätta att resa med min seniorbiljett?	7
Min seniorbiljett har gått ut, varför har jag inte fått ett erbjudande om att beställa en ny?	7
Jag har fått min nya seniorbiljett, kan jag fortsätta resa med den gamla?	7

FAQ Västtrafiks seniorerbjudande

Hur gör en kommun som vill erbjuda Västtrafiks seniorbiljetter?

Önskemål om tillköp av seniorbiljetter skickas till kommun@vasttrafik.se. När önskemålet har tagits emot skickas en särskild blankett tillbaka till kommunen, "Formulär vid förfrågan avseende tillköp av seniorbiljett".

Kommunen fyller i blanketten och skickar in den till kommun@vasttrafik.se.

Hur är kalkylen för seniorerbjudandet utformad?

Kalkylen baseras på antalet resor med seniorbiljetten samt ett pris per resa.

- Antalet resor baseras på faktiskt antal viseringar av seniorbiljetter.

För de kommuner där det finns behov av det används viseringsgrad för att räkna upp resandet. För närvarande gäller det Borås, Göteborgs, Mölndals och Partilles seniorerbjudanden.

- Priset per resa räknas fram genom att Västtrafiks samtliga rörelsekostnader och finansiella kostnader divideras med samtliga allmänna kollektivtrafikresor inom Västtrafiks trafikområde. Kostnaden per resa multipliceras sedan med självfinansieringsgraden vilket ger kommunens pris per resa. Självfinansieringsgraden justeras årligen utifrån ett genomsnittligt rullande femårsvärde.

Vid ett erbjudande i lågtrafik rabatteras priset per resa procentuellt motsvarande andel tidtabellskilometer per timma i lågtrafik jämfört med antalet tidtabellskilometer per timma totalt i samtliga kommuner där seniorerbjudandet gäller i lågtrafik. Procentsatsen för rabatten ses över årligen.

Kostnaden i kalkylen baseras på antalet resor och priset per resa för det år som är bas. Kostnaden för kommande år beräknas med en fördröjning på två år, till exempel utgör antal resor och pris per resa år 2022 bas för kommunens kostnad år 2024. Det innebär att kommunen under Q1 innevarande år får veta kostnaden för nästkommande år. Fakturering sker månadsvis i förskott med 1/12 av helårskostnaden.

Vad är skillnaden mellan seniorkort och seniorbiljett?

Seniorkortet är det fysiska plastkortet. Seniorbiljetten är den produkt som laddas på seniorkortet, dvs. biljetten som senioren reser med. På seniorkortet kan man ha fler biljetter än seniorbiljetten, t.ex. kontoladdning.

Finns det digitala seniorbiljetter?

Västtrafik har som målsättning att kunna erbjuda digitala seniorbiljetter. Vi kommer att påbörja utredning av utvecklingen av digitala seniorbiljetter under 2024.

Vilka olika varianter av seniorbiljett finns?

Enligt den av infrastruktur- och kollektivtrafiknämnden fastställda utformningen av seniorerbjudandet (2023-10-18) erbjuds seniorbiljett i följande varianter:

- 65+ lågtrafik (Lågtrafik är alla tider utom 06:00-08:30 och 15:00-18:00 på helgfria vardagar)

- 65+ dygnet runt
- 70+ lågtrafik (Lågtrafik är alla tider utom 06:00-08:30 och 15:00-18:00 på helgfria vardagar)
- 70+ dygnet runt
- 75+ lågtrafik (Lågtrafik är alla tider utom 06:00-08:30 och 15:00-18:00 på helgfria vardagar)
- 75+ dygnet runt

Kommunerna Borås, Göteborg, Mölndal och Partille kan endast välja ett seniorerbjudande giltigt i lågtrafik, på grund av behovet av att sprida resandet över dygnet i dessa kommuner. För kommuner som har ett seniorerbjudande giltigt dygnet runt gäller seniorbiljetten dygnet runt inom samtliga kommuner i aktuell zon.

Seniorbiljetten är endast giltig i en zon och utgångsläget är att biljetten är giltig i den zon kommunen tillhör (undantag finns, se frågan *Kan seniorerna få möjlighet att själva välja zon?*).

Mer information om zonerna finns på www.vasttrafik.se/abc. Mer information om seniorbiljetternas giltighet i olika kommuner finns på www.vasttrafik.se/seniorbiljett.

Var gäller seniorbiljetten? Inom vilket geografiskt område?

Seniorbiljetten är endast giltig i en zon, och utgångsläget är att biljetten är giltig i den zon kommunen tillhör (undantag finns, se frågan *Kan seniorerna få möjlighet att själva välja zon?*).

Mer information om zonerna finns på www.vasttrafik.se/abc. Mer information om seniorbiljetternas giltighet i olika kommuner finns på www.vasttrafik.se/seniorbiljett.

Kan seniorerna få möjlighet att själva välja zon?

Enligt den av infrastruktur- och kollektivtrafiknämnden fastställda utformningen av seniorerbjudandet (2023-10-18) kommer kommuner med omlottzon/-er erbjudas möjlighet att låta seniorerna välja giltighet i annan zon än den kommunen tillhör. Detta kräver dock systemutveckling och ligger längre fram i tiden (se frågan *När kan kommuner med omlottzon välja att erbjuda val av zon för seniorbiljetten?*).

Om zon A väljs som giltighet vid val av zon i annan zon än den kommunen tillhör kommer biljetten endast vara giltig i lågtrafik och antalet resor med dessa biljetter kommer att räknas upp med viseringsgrad.

Västtrafik har inte möjlighet att särskilja vilka av kommunens seniorer som bor i en omlottzon, så om kommunen erbjuder val av zon får samtliga seniorer valmöjligheten.

Mer information om zonerna finns på www.vasttrafik.se/abc.

När kan kommuner med omlottzon välja att erbjuda val av zon för seniorbiljetten?

Det behövs systemutveckling för att möjliggöra för kommuner med omlottzon/-er att erbjuda seniorerna val av zon för sin seniorbiljett. Val av zon väntas kunna implementeras under 2025.

Kan kommunen själv välja vilken trafik som ingår i giltigheten för seniorbiljetten?

Nej, det är inte valbart vilken trafik som ingår i giltigheten, samma villkor gäller för alla kommuner.

Utöver Västtrafiks linjelagda trafik ingår Flexlinjer, Närtrafik, Närbussar, Marstrandfärjan och Öresundståg inom biljettens giltighetsområde (vissa trafikslag/linjer finns inte i alla zoner).

Seniorbiljetten gäller inte vid resor med Flextrafik, Kosterbåtarna eller färdtjänst.

Vilka tåg gäller seniorbiljetten på?

- Seniorbiljett zon A gäller på Västtåg och Öresundståg
- Seniorbiljett zon B gäller på Västtåg och Öresundståg
- Seniorbiljett zon C gäller på Västtåg

Seniorbiljetten gäller inte på några andra tåg än de som nämns ovan.

Kan kommunen välja att ta ut en avgift för seniorbiljetten från senioren?

Nej, enligt den av infrastruktur- och kollektivtrafiknämnden fastställda utformningen av seniorerbjudandet (2023-10-18) är det inte möjligt för kommunen att ta ut en avgift från senioren för seniorbiljetten.

Kan kommunen välja att rikta erbjudandet till samtliga kommunmedlemmar? Hur fungerar det?

Ja, kommunen kan välja att rikta erbjudandet även till icke folkbokförda kommunmedlemmar (dvs. personer som inte är folkbokförda men innehar fast egendom eller har skyldighet att betala kommunalskatt i kommunen). I så fall tecknas ett separat avtal om detta.

Seniorerbjudandet kan dock inte hanteras på samma sätt som för folkbokförda, eftersom icke folkbokförda kommunmedlemmar inte finns med i adressuttagen från SPAR. I de fall kommunen önskar rikta erbjudandet även till icke folkbokförda kommunmedlemmar behöver kommunen administrera och förse Västtrafik med uppgifter om vilka icke folkbokförda kommunmedlemmar som är berättigade till en seniorbiljett, samt meddela Västtrafik när dessa seniorer flyttar eller avlider så att Västtrafik kan avsluta seniorbiljetten. Kommunen kommer även att behöva administrera utlämning av dessa kort.

Vad händer när kommunen har tagit beslut om att erbjuda seniorbiljett?

Kommunen skickar beslutet till Västtrafik (kommun@vasttrafik.se). Kommunen får då ett besked om möjligt startdatum samt ett avtal för påskrift. Kommunen skriver på avtalet och returnerar det till Västtrafik. Seniorerna kommer att få ett erbjudande några veckor innan avtalet börjar gälla.

Ledtiden från det att kommunen meddelat Västtrafik sitt beslut till avtalsstart är vanligtvis cirka tre månader (men kan bli längre t.ex. i anslutning till semesterperioder vid jul och sommar). Under den tidsperioden förbereder Västtrafik och underleverantörer kommunens erbjudande genom att bland annat ta fram informationsmaterial, sätta upp kommunens erbjudande i olika system, testköra kortproduktionen med den nya seniorbiljetten, skicka ut erbjudande till seniorerna, ta emot beställningar samt producera de seniorkort som beställs och skicka hem dem till seniorerna.

När kan kommunen gå ut med information till kommuninvånarna?

Västtrafik har full förståelse för om kommunen t.ex. vill skicka ett pressmeddelande när beslut är fattat. Det är dock viktigt att detta sker i samverkan med Västtrafik, för att säkerställa att de som

möter kunderna (t.ex. Västtrafiks kundservice) har uppdaterad information och kan bemöta eventuella frågor och synpunkter. Västtrafik informerar kundservice i samband med kommunens beslut om accept av kalkyl. Vi lägger även upp information på vår hemsida (www.vasttrafik.se/seniorbiljett), om ingen annan överenskommelse görs. Övriga intressenter informeras i samband med det första erbjudandeutskicket till seniorerna.

När görs erbjudandeutskicket inför avtalsstart?

När en kommun skriver nytt avtal om seniorbiljett skickas ett erbjudande ut enligt fastställd tidplan i förhållande till kommunens avtalsstart. Erbjudandet skickas ut ca en månad före avtalsstart och biljetterna för de som uppfyller åldersvillkoret direkt är giltiga från och med avtalets startdatum.

Kan kommunen bestämma vad som står i utskicket till seniorerna?

Nej, Västtrafik använder samma utskicksformat med välbeprövade formuleringar i alla kommuner. I brevet framgår tydligt att det är kommunen som står för erbjudandet.

Kan kommunens logga finnas med i utskicket?

Nej, Västtrafik behöver vara avsändare så att det är tydligt för seniorerna vem som gör utskicket och vart de ska vända sig med frågor om seniorbiljetten. I brevet framgår att det är kommunen som står för erbjudandet.

Kan kommunen använda sig av Västtrafiks adressregisteruttag till seniorerna?

Nej, Västtrafik kan inte lämna ut adresserna till tredje part. Adresser går att beställa av SPAR.

Hur beställer senioren sin seniorbiljett?

Västtrafik gör ett erbjudandeutskick till kommunens folkbokförda seniorer med beställningsinformation. Utskicket görs en gång i månaden (den 30:e eller nästkommande vardag om den 30:e är en helgdag), till de seniorer som kommer uppfylla kommunens åldersvillkor nästnasta månad. Exempel: 30:e januari skickas erbjudande till dem som fyller år i mars. Erbjudandet skickas även till de seniorer som flyttat till kommunen föregående månad.

Seniorbiljetten beställs via Västtrafiks hemsida på www.vasttrafik.se/seniorerbjudande (den som redan är registrerad kund hos Västtrafik beställer direkt via sitt konto på www.mittkonto.vasttrafik.se). Om senioren behöver hjälp med beställningen kan hen vända sig till Västtrafiks kundservice på 0771-41 43 00 eller besöka en Västtrafikbutik.

Senioren kan beställa sin biljett upp till tre månader före den dag hen uppfyller kommunens åldersvillkor (men får inte börja resa med den förrän hen uppfyller åldersvillkoret). Det går alltså att beställa biljetten även innan man fått erbjudandet. Det tar ca en till två veckor från det att senioren gjort sin beställning till att biljetten levereras.

Vilka kommuner erbjuder seniorbiljett?

Information om vilka kommuner som erbjuder seniorbiljett finns på www.vasttrafik.se/seniorbiljett.

Kan man ladda pengar på seniorkortet (kontoladdning)?

Ja. En lista över var man kan köpa en kontoladdning finns här:

<https://www.vasttrafik.se/biljetter/mer-om-biljetter/butiker/>

Hur gör man för att använda seniorbiljetten som delbetalning vid resa utanför den zon seniorbiljetten gäller i (tilläggsresa)?

Senioren behöver en kontoladdning på sitt kort. Hur man gör en tilläggsresa förklaras på

<https://www.vasttrafik.se/biljetter/mer-om-biljetter/kortlasaren/>

Mer information om kontoladdning finns på <https://www.vasttrafik.se/biljetter/mer-om-biljetter/kontoladdning/>

Vad gör senioren om hen tappar sitt kort?

När Västtrafik skickar ut seniorkortet registreras det på innehavaren i Västtrafiks kundregister. Kortet omfattas därmed av Västtrafiks förlustgaranti och senioren kan kostnadsfritt spärra och beställa ett nytt kort om hen skulle tappa det.

Seniorer som använder tjänsten Mitt konto kan själva spärra och beställa nytt kort på www.vasttrafik.se/mitt-konto/. Om senioren inte har ett konto eller behöver hjälp kan hen kontakta Västtrafiks kundservice på 0771-41 43 00 eller besöka en Västtrafikbutik.

Hur sker uppföljning av tillköpet? Vilken statistik kan kommunen få?

På kommunens fakturor framgår antalet resor som gjorts med kommunens seniorbiljetter under det år som är bas för det aktuella årets fakturering.

Resandet uppdelat per linje och månad tas fram efter årets slut och skickas till kommunen under Q1.

Västtrafik kan vid förfrågan även ta fram antal registrerade och aktiva kort. Västtrafik kan inte ta fram uppgift om antal resor på individ- eller hållplatsnivå.

Hur säkerställer Västtrafik att kommunen inte fortsätter betala för en seniorbiljett när innehavaren avlidit eller flyttat från kommunen?

Västtrafik gör en SPAR-uppdatering av sitt kundregister en gång i veckan, och de seniorer som avlidit eller flyttat från kommunen får sin seniorbiljett avslutad. I och med att inga fler resor kan göras med biljetten uppstår inga kostnader för kommunen.

Finns det inte risk för att kommunen får betala för seniorbiljetter som inte används?

Eftersom kostnaden baseras på antalet resor med seniorbiljetten är det ingen risk att kommunen får betala för biljetter som inte används.

Vad händer när seniorbiljettens giltighet går ut?

När seniorbiljettens sista giltighetsdatum börjar närma sig får senioren ett erbjudande om att beställa en ny biljett (biljetten förnyas inte automatiskt).

Hur informeras seniorerna om tillköpsavtalet sägs upp av kommunen eller Västtrafik?

Enligt avtalet informerar Västtrafik seniorerna om att seniorbiljetten kommer att avslutas samt tidpunkt för detta.

Vanliga frågor från seniorer

Jag har beställt en seniorbiljett. När kommer den?

Leveranstiden är ca en till två veckor från det att Västtrafik mottagit din beställning.

Jag beställde inte en seniorbiljett när jag fick erbjudandet, hur gör jag för att beställa en i efterhand?

Seniorbiljetten beställs via Västtrafiks hemsida på www.vasttrafik.se/seniorerbjudande (om du redan är registrerad kund hos Västtrafik så gör du det via ditt konto på www.mittkonto.vasttrafik.se). Om du behöver hjälp med beställningen kan du kontakta Västtrafiks kundservice på 0771-41 43 00 eller besöka en Västtrafikbutik.

Jag har flyttat från kommunen, kan jag fortsätta att resa med min seniorbiljett?

När du folkbokförs i en annan kommun avslutas seniorbiljetten i din gamla kommun. Har du en kontoladdning på ditt seniorkort kan du dock fortsätta resa med den.

Om din nya kommun erbjuder seniorbiljett och du uppfyller villkoren, så kommer du inom några veckor få ett erbjudande om seniorbiljett.

Om det är mindre än tre månader tills du uppfyller kommunens åldersvillkor behöver du inte vänta på erbjudandet, utan kan beställa direkt via Västtrafiks hemsida (om du redan är registrerad kund hos Västtrafik så gör du det via ditt konto på www.mittkonto.vasttrafik.se, annars på www.vasttrafik.se/seniorerbjudande).

Min seniorbiljett har gått ut, varför har jag inte fått ett erbjudande om att beställa en ny?

Något kan ha gått fel vid utskicket av erbjudandet om ny biljett. Om du behöver hjälp att beställa en ny biljett kan du kontakta Västtrafiks kundservice på 0771-41 43 00 eller besöka en Västtrafikbutik.

Jag har fått min nya seniorbiljett, kan jag fortsätta resa med den gamla?

Din gamla seniorbiljett kan fungera under en övergångsperiod, men vi rekommenderar att du börjar resa med ditt nya seniorkort direkt.

Uppdragsavtal avseende tillköp av seniorbiljett

Efter förfrågan från [] kommun, "Beställaren", åtar sig Västtrafik AB, "Västtrafik", att på de villkor som följer av detta Uppdragsavtal "Avtalet" och dess bilagor tillhandahålla den eller de tjänster "Tjänsten" som anges nedan. I de delar Avtalet inte anger annat gäller Västtrafiks Allmänna villkor avseende tillköp av seniorbiljett, "de Allmänna villkoren", Bilaga 1, för Tjänsten.

1. Parter

Beställare	Leverantör
Kommun	Västtrafik AB
Org nr:	Org nr: 556558-5873
Adress:	Adress: Box 123, 541 23 Skövde
Kontaktperson:	Kontaktperson: Sofia Ottosson
Tel.nr:	Tel. nr: 010-43 45 547
E-post:	E-post: kommun@vasttrafik.se
E-post till diariet:	E-post till diariet: vasttrafik@vasttrafik.se
Dnr:	Dnr:
Fakturareferens:	
Fakturamärkning:	
Fakturaadress:	

2. Tjänster

Åldersvillkor och tid på dygnet

☐ Seniorbiljett 65+ Dygnet runt Sign.	☐ Seniorbiljett 65+ Lågtrafik Sign.
☐ Seniorbiljett 70+ Dygnet runt Sign.	☐ Seniorbiljett 70+ Lågtrafik Sign.
☐ Seniorbiljett 75+ Dygnet runt Sign.	☐ Seniorbiljett 75+ Lågtrafik Sign.

Zongiltighet

☒ Endast giltighet i den zon kommunen tillhör Sign.	☐ Kommunen önskar låta seniorerna kunna välja giltighet i någon av följande zoner, i stället för den zon kommunen tillhör. Giltighetstid på dygnet är samma som i den zon kommunen tillhör (väljs ovan under "Åldersvillkor och tid på dygnet"), med undantag för zon A där endast lågtrafik är möjligt. ☐ Zon A (endast lågtrafik) Sign. ☐ Zon B Sign. ☐ Zon C Sign.
<ul style="list-style-type: none">För tjänsten gäller de Allmänna villkoren.Närmare beskrivning av Tjänsten och grunden för beräkning av avtalat pris, se de Allmänna villkoren samt Bilaga 2 Kalkyl.	
Sign.	

3. Ersättningen

- Avtalad ersättning är [] kronor för helår [] med år [] som bas.
- Om Avtalet inte löper ett helt kalenderår ska Ersättningen beräknas proportionellt utifrån det antal kalendermånader av året som Avtalet är i kraft, så att Beställaren erlägger 1/12-del av Ersättningen per månad under kalenderåret som avtalet är i kraft. Ersättningen för kommande år ska vara föremål för årlig justering enligt vad som anges i de Allmänna villkoren.

Sign.

4. Betalningsvillkor

☐ Månadsvis i förskott med 1/12 av helårskostnaden	Sign.
☐ Reglering i efterskott, årsvis, utifrån faktiskt utfall till dess att ett helårsresande finns att utgå ifrån för erbjudandet. Därefter enbart månadsvis i förskott med 1/12 av helårskostnaden	Sign.
☐ Första fakturering sker [YY-MM]	Sign.
☐ Tillkommande kostnader enligt punkt 4.6, 5.2, 5.3 eller 8.2 i de Allmänna villkoren faktureras inom sex månader efter det att Västtrafik meddelat Beställaren om dessa tillkommande kostnader.	Sign.

5. Avtalstid

- Detta avtal gäller från och med [YYYY-MM-DD] och tills vidare med en uppsägningstid om sex kalendermånader.

Sign.

6. Allmänna villkor och Kalkyl

☐ Beställaren har tagit del av de Allmänna villkoren, Bilaga 1.	Sign.
☐ Beställaren har tagit del av Kalkylen för seniorerbjudandet.	Sign.

Detta Avtal har upprättats i två likalydande exemplar, varav parterna har tagit var sitt.

För Beställaren

För Västtrafik

Ort och datum

Ort och datum

Behörig firmatecknare eller enligt delegation/fullmakt

Behörig firmatecknare eller enligt delegation/fullmakt

Namnförtydligande

Namnförtydligande

Bilaga 1 Allmänna villkor avseende tillköp av seniorbiljett

Innehåll

1.	Bakgrund	2
2.	Allmänt	2
3.	Allmänt om seniorbiljett	2
4.	Västtrafiks åtaganden	2
5.	Beställarens åtaganden	3
6.	Underleverantör	3
7.	Kontaktpersoner	3
8.	Ersättning	4
9.	Betalning	5
10.	Uppsägning	5
11.	Force majeure	5
12.	Överlåtelse av avtalet	5
13.	Uppsägning vid avtalsbrott	6
14.	Ändringar och tillägg	6
15.	Fullständig reglering	6
16.	Tvistlösning	6

1. Bakgrund

- 1.1 Mellan Västra Götalands läns landsting/Västra Götalandsregionen och samtliga kommuner inom Västra Götalandsregionen är träffat Avtal om ansvar för den regionala kollektivtrafiken i Västra Götalands län. I det avtalet, § 6, behandlas principer för särfakturering och tillköp.

2. Allmänt

- 2.1 Dessa Allmänna villkor avseende tillköp av seniorbiljett (de "**Allmänna villkoren**") gäller för överenskommelser mellan Västtrafik AB (nedan "**Västtrafik**") och en kommun (nedan "**Beställaren**") om tillköp av seniorbiljett ("**Tjänsten**") enligt mellan parterna träffat Uppdragsavtal ("**Avtalet**"). Villkor i Avtalet, vilka avviker från de Allmänna villkoren, äger företräde framför de Allmänna villkoren.
- 2.2 Avtalet omfattar personer som är folkbokförda i kommunen och har uppnått åldersvillkoret för kommunens seniorerbjudande (nedan "**Resenärer**").
- 2.3 Tjänstens omfattning framgår av Avtalet och dess bilagor. För Tjänsten gäller Västtrafiks allmänna resevillkor.

3. Allmänt om seniorbiljett

- 3.1 Seniorbiljetten ("**Färdbeviset**") är personlig och registreras av Västtrafik i Västtrafiks kundregister. Registreringen möjliggör förlustgaranti för Färdbeviset.
- 3.2 Vid varje resa med Färdbeviset ska Resenären visa det för läsaren ombord på fordonet (med undantag för linjer med öppen visering). Vid biljettkontroll ska Resenären uppvisa Färdbeviset samt giltig legitimation.
- 3.3 Färdbeviset gäller för resor med Västtrafiks allmänna kollektivtrafik inom avtalad zon på de linjer och trafikslag där seniorbiljetter gäller (se www.vasttrafik.se/seniorbiljett). För de fall resan påbörjas eller avslutas utanför zonen omfattar Avtalet endast den del av resan som utförs inom den avtalade zonen, varvid Resenären själv bekostar den del av resan som utförs utanför den avtalade zonen.

4. Västtrafiks åtaganden

- 4.1 Västtrafik inhämtar erforderliga adressuppgifter. Utifrån dessa uppgifter skickas varje kalendermånad ett erbjudande ut till de folkbokförda personer i kommunen som under nästkommande kalendermånad fyller det antal år som framgår av avtalet. Erbjudandet skickas även till personer som folkbokförts i kommunen föregående kalendermånad och redan uppfyller åldersvillkoret.

Av informationen ska framgå att Färdbeviset är kostnadsfritt, samt villkor för användandet. I informationen ska det särskilt informeras om att Tillköpet görs

av Beställaren och att Färdbeviset endast gäller så länge Beställarens åtagande om Tillköpet enligt detta Avtal alljämt gäller.

Om inhämtad adressuppgift, i de fall då erbjudande skickas ut, skulle visa sig vara felaktig, är Västtrafik inte skyldigt att göra efterforskningar rörande rätt adress.

- 4.2 Västtrafik administrerar utlämnande av Färdbeviset till Resenär som omfattas av Avtalet.
- 4.3 Västtrafik tar fortlöpande och efter egen bedömning fram viss statistik över resandet med Färdbevisen. Om Beställaren begär det ska Västtrafik till Beställaren översända för Färdbeviset framtagna statistik. Om Beställaren begär annan eller ytterligare statistik eller annan relevant information ska detta regleras i ett särskilt tillägg till Avtalet ("**Tilläggsavtal**") mellan parterna.
- 4.4 Västtrafik tar efter egen bedömning fram relevant informationsmaterial. Om Beställaren önskar ytterligare informationsmaterial eller marknadsföring ska detta regleras i Tilläggsavtal.
- 4.5 Västtrafik ska vid frågor från Resenärer och andra informera om att Avtalet ej ingår i Västtrafiks normala åtaganden varför Tjänsten bekostas av Beställaren.
- 4.6 Inför Avtalets upphörande eller förändring åtar sig Västtrafik att genomföra informationsinsatser mot alla berörda Resenärer. Dessa informationsinsatser bekostas av den part som vill förändra/säga upp avtalet.

5. Beställarens åtaganden

- 5.1 Beställaren ska ersätta Västtrafik i enlighet med vad som framgår av Avtalet och de Allmänna villkoren.
- 5.2 Vid förändring av villkor för Färdbeviset, på uppdrag av Beställaren, som medför att Färdbevis behöver avslutas och/eller att Resenärer behöver informeras, bekostas dessa insatser av Beställaren.
- 5.3 I de fall Beställarens beslut om förändringar av Färdbevisets villkor genererar extra kostnader för Västtrafik, bekostas dessa av Beställaren.

6. Underleverantör

- 6.1 Västtrafik får anlita underleverantör för att utföra och administrera Västtrafiks åtaganden enligt Avtalet.

7. Kontaktpersoner

- 7.1 Envar part ska vid Avtalets ingående utse en kontaktperson som antingen själv är behörig att fatta beslut eller som omedelbart kan inhämta beslut i frågor rörande Tjänsten.
- 7.2 Vid byte av kontaktperson ska part omedelbart skriftligen meddela motparten den nya kontaktpersonens kontaktuppgifter.

8. Ersättning

8.1 Avtalad ersättning

- 8.1.1 Ersättningen för Tjänsten ("**Ersättningen**") framgår av Avtalet och dess bilagor och denna ska vara föremål för årlig justering.
- 8.1.2 Utgångspunkten är att Ersättningen för Tjänsten baseras på antalet resor med Färdbeviset samt ett pris per resa.

Med antalet resor menas det faktiska antalet viseringar med Beställarens seniorbiljett. Viseringsgrad används för att räkna upp resandet för de seniorerbjudanden där det finns behov av det, utifrån i hur stor grad biljetter viseras. Västtrafik avgör ensidigt om viseringsgrad behöver användas. Vid användning av viseringsgrad tillämpas Västtrafiks vid var tidpunkt gällande metod för uppräknig med viseringsgrad. Berörd kommun informeras minst sex månader före viseringsgrad börjar användas för kommunens seniorerbjudande.

Priset per resa räknas fram genom att Västtrafiks samtliga rörelsekostnader och finansiella kostnader, divideras med samtliga allmänna kollektivtrafikresor inom Västtrafiks trafikområde. Kostnaden per resa multipliceras sedan med självfinansieringsgraden vilket ger kommunens pris per resa. Självfinansieringsgraden justeras årligen utifrån ett genomsnittligt rullande femårsvärde.

- 8.1.3 Vid ett erbjudande i lågtrafik rabatteras priset per resa procentuellt motsvarande andel tidtabellskilometer per timma i lågtrafik jämfört med antalet tidtabellskilometer per timma totalt i samtliga kommuner där seniorerbjudandet gäller i lågtrafik. Procentsatsen för rabatten ses över årligen.
- 8.1.4 Ersättningen för Tjänsten baseras på antal resor och priset per resa för det år som är bas. Ersättningen för kommande år beräknas med en fördröjning på två år, till exempel utgör resor och pris per resa år 2022 bas för Beställarens kostnad år 2024.
- 8.1.5 Årskostnaden regleras inte efter utfall, med undantag för i situationer då inget helårsresande finns att utgå från, om Beställaren inför ett helt nytt seniorerbjudande (Tjänsten) eller om Beställaren förändrar giltigheten för sitt seniorerbjudande (Tjänsten). I dessa fall faktureras Beställaren en av Västtrafik estimerad årskostnad som sedan regleras efter faktiskt utfall tills dess att det finns ett helårsresande att utgå ifrån.

- 8.1.6 Ersättningen är angiven exklusive mervärdesskatt.

8.2 Tillkommande kostnader

- 8.2.1 Om förutsättningarna för Västtrafik att tillhandahålla Tjänsten förändras och medför väsentliga kostnadsökningar för Västtrafik för detta Avtal enskilt, alternativt tillsammans med övriga avtal om tillköp, åtar sig Beställaren att svara för denna kostnadsökning.

- 8.2.2 Vid uppsägning av Avtalet ska Ersättningen beräknas proportionellt utifrån det antal kalendermånader av innevarande avtalsår som passerat vid tidpunkten för Avtalets upphörande.
- 8.2.3 Om uppsägning eller förändring av Avtalet orsakar kostnader för Västtrafik, utöver eventuell kostnad enligt punkt 4.6, åtar sig Beställaren att svara för dessa kostnader.

9. Betalning

- 9.1 Fakturor ska betalas inom 30 dagar. Vid dröjsmål med betalning utgår dröjsmålsränta enligt lag.
- 9.2 Eventuell kostnad enligt punkt 4.6, 5.2, 5.3 eller 8.2 ovan fakturerar Västtrafik inom sex månader från det att Västtrafik konstaterat kostnadsökningen.
- 9.3 Slutavräkning ska ske snarast efter det att avtalet upphör att gälla.

10. Uppsägning

- 10.1 Båda parter har möjlighet att säga upp Avtalet med en ömsesidig uppsägningstid om sex kalendermånader.
- 10.2 Västtrafik äger rätt att utifrån sina förutsättningar och efter en bedömning av lämpligast tillfälle ur Resenärernas perspektiv ensamt bestämma vid vilket datum Tjänsten upphör under uppsägningstiden.
- 10.3 Inför Avtalets upphörande åtar sig Västtrafik att i dialog med Beställaren ta fram erforderlig information till berörda Resenärer.

11. Force majeure

- 11.1 Om part förhindras fullgöra sina åtaganden enligt Avtalet på grund av omständighet som part inte kunnat råda över eller förutse såsom krig och mobilisering, upplopp, statligt beslag, strejk utanför part/parternas rådighet, blockad, lockout, naturkatastrof eller brand och olyckshändelse som inte orsakats av part/parterna eller Västtrafiks underentreprenörer eller av annan för vilken Västtrafik svarar liksom vid blixtnedslag, ändrad myndighetsbestämmelse, myndighetsingripande samt fel eller försening i tjänster eller produkter från underleverantör på grund av omständigheter som här angivits, ska detta utgöra befrielsegrund som medför framflyttning av tidpunkt för prestationen och befrielse från skadestånd och andra eventuella påföljder.

12. Överlåtelse av avtalet

- 12.1 Parts rättigheter och skyldigheter enligt Avtalet får inte överlåtas utan den andra partens skriftliga godkännande. Västtrafik har dock rätt att överlåta sina rättigheter och skyldigheter enligt Avtalet till annan för ändamålet bildad

trafikhuvudman enligt lagen (2010:1065) om kollektivtrafik eller motsvarande ny lagstiftning.

13. Uppsägning vid avtalsbrott

- 13.1 Om part gör sig skyldig till väsentligt avtalsbrott och inte vidtar rättelse inom 30 dagar efter det att den andre parten skriftligen underrättat om avtalsbrottet, har den andre parten rätt att säga upp Avtalet till omedelbart upphörande. Som väsentligt avtalsbrott räknas också upprepade avtalsbrott som inte enskilt skulle ha bedömts som väsentligt. Under uppsägningstiden ska parterna uppfylla alla villkor enligt Avtalet.
- 13.2 Den uppsagda parten är skyldig ersätta motparten för den skada som kan uppstå till följd av avtalsbrottet och uppsägningen.
- 13.3 Säger en part upp Avtalet till omedelbart upphörande, utan att ha rätt till det, är den uppsägande parten skyldig att ersätta motparten för den skada som kan uppstå till följd av den obefogade uppsägningen.

En parts ansvar är begränsat till den direkta skada motparten kan visa sig ha lidit, eller kommer att lida, och omfattar således inte indirekt skada såsom utebliven vinst.

14. Ändringar och tillägg

- 14.1 Ändringar och tillägg till Avtalet ska upprättas skriftligen, undertecknas av behörig företrädare för respektive part och biläggas Avtalet för att äga giltighet.

15. Fullständig reglering

- 15.1 Avtalet och dess bilagor utgör parternas fullständiga reglering av Tjänsten och ersätter alla skriftliga eller muntliga åtaganden, utfästelser och överenskommelser som föregått Avtalets undertecknande.

16. Tvistlösning

- 16.1 Uppkomna tvister ska om möjligt lösas i samförstånd mellan parterna.
- 16.2 Om parterna inte skulle lyckas lösa en tvist i samförstånd, ska sådan tvist angående tillämpningen av Avtalet avgöras av allmän domstol med tingsrätten i Göteborg som första instans och med tillämpning av svensk materiell rätt, utan tillämpning av svenska lagvalsregler.

Dessa Allmänna villkor är giltiga från och med 2024-01-01.